

Oglasi, priposlana itd. ...

Novici za prebrojbu, eglase itd. ...

Kod naručbe valja tečno uz. ...

Tko list na vrijeme ne primi, ...

Čakovnog računa br. 847249. ...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Storom čemu malo stvari, a nosloga sve pokrvari. Narodna poslovica.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se ...

Izlazi svakog četvrtka ...

Netiskani dopisi se ne vraćaju ...

Pojedini broj stoji 10 h, ...

Uredništvo i uprava nalazi se ...

POZIV na XII. redovitu glavnu skupštinu ...

RAZPORED: I. U 9 sati: Sv. Misa ...

- 1. pozdrav predsjednika. 2. Čitanje zapisnika ...

Volosko-Opatija, dne 25. maja 1905. RAVNATELJSTVO ...

Proglas na narod.

Hrvati! Ozbiljnim glasom dohodimo danas ...

Naša Družba sv. Cirila i Metoda, miljenica i uzdanica hrvatske raje ...

Podigla je školske zgrade u Kasteliru, Livadama, Vabrigi, Baderini, Štokovecima ...

Izviše, naša je družba doprinijela izdanih svojih gradnji raznih zgrada ...

veće podpore? Što ćemo i kako ćemo ...

Družba sv. Cirila i Metoda za Istru ...

Table with 2 columns: Description of items and Amount in krunas.

svi družbini izdatci iznosili su u g. 1904. ukupno kruna 74.379-73

Tu je to nuždnija upravo sada, gdje se svi složili protiv nas, gdje je talijanska većina ...

I tako je ubogi Istran odsuđen, da čak iz svojih zuljeva doprinese za odnarođjivanje ...

I tako je ubogi Istran odsuđen, da čak iz svojih zuljeva doprinese za odnarođjivanje ...

I u tom, tako strašnom i odsudnom času za naš narodni oblatak u Istri, da Družba ni za hip zapne u svom radu!

Hrvati i Hrvatice! Imade li gdje, koji od Vas, da ga na toliku pomisao ne zažebe srce, da mu ne protre duša?

Imade li koji između Vas, da ga ovolika bieda, ovolika nevolja i političnost jedne, odteljene braće ne gane, ne polakne na dopor protiv tuđe brutaine sile, koja neđa istarskom čovjeku ni dahom da odahine?

Tu se čto naša zabrinutost lomi o tračak, što nam ga šalje vjera u naš poztvornit hrvatski narod.

I taj nam tračak dojavlja, da narod, koji je dao našoj družbi život, koji ju je do sada kriepio snagom krvi svoje, i svojim žrtvama doprinjeo, da je narodna svijest u Istri pokročila upravo orijanski u korakom, da taj narod ne će je ostaviti ni sada, ni trenutku, gdje se uza sve nepogode ova jedina zemlja ipak blizu svojemu odkupljenju.

Neće nas ostaviti narod naš, jer on dobro zna, da hi u ovo doba zapinjane rida Družbe moglo biti znakom propaljanja hrvatske misli u Istri.

Hrvati, Hrvatice! Ne uzkratite joj te pomoći! Vi ste za Družbu, a s njom i za Istru, za tu biednu, potlačenu i napuštenu siroticu ...

Sjetite se istarskoga patnika, pomozite mu dakle doba, pomozite mu, da može i nadalje čuvati u duši i srcu svome onu jedinu svetinju našu, što nam ju namirli vjekovi — rječ našu hrvatsku!

Pomozite družbi svi ma i malenim darom — pomozite joj i Vi narodni mogućnici!

Trščanin — Talijanac Attilio Conighi — darovao je nedavno društvu „Legi Nazionalne“ 54.000 kruna, pod uvjetom, da društvo podigne u tri čisto hrvatska mjesta talijanske škole.

Ta se tri mjesta zovu Livade, Fabci i Rakalj. U Livadama i Raklju ima već i družba svoja škola, u Fabcima bit će ovih dana pod krovom. Hrvatski mogućnici! Pomozite nam uzdržati i dograditi te i druge škole, pokazite talijanskom patriotu, da imadu i Hrvati mogućnih ljudi, koji stoje na obrani svoje pradjedovske rječi.

Hrvati, Hrvatice! Vi svi, koji ste u velikim zgodama pokazali, kako Vam doba i plemenita vaša srea kucuju za ovaj tužni ogratak lijepe naše hrvatske domovine, dajte — pomozite spasiti ga a da uz vječnu blagodarlost privučete na svoje i svoje djece glave blagoslov mučeničkoga našega istarskoga puka.

Ravnateljstvo družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru.

Volosko-Opatija dne 30. svibnja 1905. Viktor Gar Emin, Vjekoslav Spincić, tajnik, predsjednik — dr. Konrad Jančić — dr. Niko Fabljan — dr. Matko Laginja — dr. Ivan Pošćić — Monsignor Vinko Zamlić — Viktor Tomićić, Antun Šimunić.

Tko je kriv nedjelovanju istarskog sabora?

Sjednica sabora Istre, sazvana za utokar dne 30. maja 1905., da razpravi o popunjenju jednoga paragrafa školskoga zakona, o uredjenju Mirne i o gradnji električne željeznice od Matulja na Volosko-Opatiju-Lovran, nije se obdržavala, jer u nju nije došla saborska većina, talijanska stranka.

To je činjenica, o kojoj se može govoriti i pisati, i koja se može tumačiti, ali o kojoj saborski klub hrvatsko-slovenskih zastupnika nebi bio javno govorio, da nije na to izazvan od saborskoga kluba talijanskih zastupnika. Predsjedništvo ova posljednjega kluba poslalo je listu „U Pregledu“ glavnomu organu vladajuće talijanske stranke u Trstu i Primorju, priobćenje, u kojem veli doslovno dakako talijanski: „Odgovornost za posljedice teške

mjere, koja oduzima mogućnost da se razpravljaju predmeti životnoga značeno-vanja na korist si. omašnog pučanstva Istre, pada sva na slavensku manjinu, i možda još u većem stupnju na vladu, koja se je pokazala sklonom da njoj zadovolji, pa makar se tim smelalo redoviti tok poslova“.

Na takovo spočitlanje klub hrvatsko-slovenskih zastupnika ne može šutiti, mora progovoriti i progovara evo javno, nit srdito nit umjetno, već navadnjajac gole činjenice.

Kad je usried saborske šestogodišnje dobe bio dignut sa časti pokrajinskoga poglavara i ujedno predsjednika sabora muž doista star al još kriepak, tako kriepak, da i sad zalazi u saborske sjednice i preuzima izvještaje, i kad je bio imenovan novi pokrajinski poglavar i ujedno saborski predsjednik, onda je svaki mogao i čorao misliti, da postupak novoga poglavara i predsjednika neće biti onako nepravedan, protuzakonit, bezobziran kak bijaše postupak prranjega. — Tko je lak mislio, varao se je.

Novi pouzdanik c. kr. vlade, novi predsjednik sabora koji bi, kako drugada tako i u Istri, mogao biti nad strankami i držati se zakona, jest doista u formalu nešto snosniji od prvanjega, ali u sustini isti ako i ne gori od njega.

Novi predsjednik nije nad strankami nego strančar, u prilug saborske većine na štetu saborske manjine. Protivno je od onoga što je bio njegov pređaštnik, koji je znao reći javno u saboru, da on mora štiti manjinu, jer da se većina sama lahko šitli pred svakim bezzakonom. Sadašnji pak predsjednik znađe reći da je on član saborske većine, i da mora raditi po njezinoj volji, jer kada to nebi, onda ne bi ni dana ostao predsjednik odnosno poglavar. Njemu je dakle draže uživati njegovu čast, nego li vršiti pravo i zakone kad to saborska manjina od njega zahtjeva.

Pokazao se je odmah u prvom zasjedanju, za kojega je on predsjedovao, mjeseca septembra, oktobra i novembra 1904.

Tečajem toga zasjedanja, novi pouzdanik c. kr. vlade, novi predsjednik sabora, šuteć na postavljene mu upite, ili odgovarajuć da nepozna jezika kojim su postavljeni, povriedio je saborski pravilnik §. 20. stavak treći; — on je nadalje povriedio §. 41. istoga pravilnika, kad nije dao ustvriti u zapisnik nekih predloga manjine; — on je sa svojom izjavom obzirom na hrvatski postavljene predloge, da jih najme ne uzima u obzir jer nisu sastavljeni u razpravnom jeziku sabora — po njegovu je to samo talijanski — povriedio §. 33. stavak treći navedenoga saborskoga pravilnika, onemogućio vršenje §. 42. istoga saborskoga pravilnika i §. 40. pokrajinskoga pravilnika za Istru, pogazio članak 19. talijanskoga državnoga zakona i metnuo se u očitu protibum za prvišnjimi odlukami od 14. septembra 1895. i 17. febrara 1898. kojimi bijahu saborske odluke glede talijanskoga jezika kao razpravnoga nevaljunimi proglašene.

Saborska manjina postavila je namjenu dne 26. oktobra 1904. upiti kako li stavija u sklad svoj postupak sa pravilnikom koji saborskim tili pokrajinskim, sa temeljnim državnim zakonom i sa odlukama Njegovoga Veličanstva.

On je odgovorio sljedećega dana, da mu je savjest posvema mirna otkrivena njegov postupak naveden u gorjoj interpelaciji, koj da nije u neskladu nit sa saborskim nit sa pokrajinskim pravilnikom, nit sa temeljnim državnim zakoni.

Toj što posve neutemeljeni štj manjkavi odgovor — saborska manjina pripravna je u svako doba stupiti pred koji mu drago nepristrani sud da sudi izmed nje i predsjednika — i popraćenje istoga odgovora poklikom „bravo!“ sa strane saborske većine, pokazao je, da predsjednik gaji ne samo najnaravnije pravo što ga čovjek može imati, nego također obstojeće pisane zakone, i temeljne državne, i previšnjje odluke, te da je svaki priziv na većinu, koja je predsjedniku odobravalu, bezupješan.

Saborska manjina tražila je zaštitu prava i zakona kod onih činbenika koji su novoga predsjednika učinile imenovati takovim, i koji su odgovorni za vršenje zakona. Ovi su obećali stvar izpitati i pročitati te posredovati izmed većine i manjine i uložiti svu svoju vlast, da se stvar do budućega zasjedanja uredi, prema načelu jednakoga prava za sve, što ga je novi c. kr. namjestnik u svom pozdravnom govoru na sabor dne 21. septembra 1904. iztaknuo i naglasio, i sa stalovista, da u jezikovno nješovitih pokrajinah nemaju jednoga izključivoga razpravnaoga jezika.

Skofo izi toga obećanja dogodilo se je nevjerojatno. Zastupnik c. kr. vlade odgovorio je dne 8. novembra 1904. na hrvatske interpelacije samo talijanski, i kad je manjina proti tomu prosvjedovala, proticao je pripravljenu izjavu c. kr. vlade sličnu nječinim pravnici po kojima doista priznaje ravnopravnost pokrajinskih jezika, ali ipak odgovara jedino talijanski.

Saborska manjina dala je pismeno izražaja svomu negodovanju nad takovim postupkom c. kr. vlade i izjavila da kod takova stanja stvari, gdje je postupak c. kr. vlade u čit-m protuslovlju sa pravom i zakonom i previšnjim odlukama te sa svečanom izjavom c. kr. namjestnika u sjednici 21. septembra 1904., ne može k sjednicam sabora.

Bilo je to prema svrsi zasjedanja saborskoga. Hrvatsko-slovenski zastupnici nisu već došli k sjednicam onoga zasjedanja; dotim je c. kr. namjestnik ponovio svoje već prije zadano obećanje, da će uvažiti konferenciju predstavnika većine i manjine, i uložiti svu svoju auktoritetu da se pitanje porabe jezika u saboru prije budućega saborskoga zasjedanja na temelju načela ravnopravnosti i sa stalovista da u jezikovno nješovitih pokrajinah nema jednoga izključivoga razpravnaoga jezika, uredi.

O svojoj nakani je gospodin namjestnik obavjestio koji saborskoga predsjednika, koji članove saborske većine. — I dotim je istareki sabor bio sazvan za 25. maja t. g., molio je namjestnik predsjedništvo i većine i manjine da se potrude k njemu za 22. maja t. g. na prošloj jeseni obećanu konferenciju.

K njoj su došli od većine njezin predsjednik, dr. Bartoli, dućim sa druga dvojica izostala; od manjine njezin predsjednik Vjekoslav Spinčić i članovi dr. Laginja i Matko Mandić.

Članovi manjine postavili su i obrazložili svoje zahtjeve o porabi hrvatskoga ili slovenskoga jezika kod podavanja i rasprave predloga i interpelacija; kod tiskanja i dieljenja zakonskih osnova i izvještaja te kod tiskanja stonografskih zapisnika. Oni su tim samo ponovili, što su već drugda i većini i saborskomu predsjedništvu i c. kr. vladi dali za spoznaja. Kako prije tako su i sad zahtjevali da

vlada ne samo riečju nego i činom, ne samo u teoriji nego i u praksi prizna ravnopravnost obiju jezika pokrajine.

C. kr. namjestnik, njegova jasnost kao Hohenzoln, izjavio je: otvoreno i jasno, da priznaje opravdanost manjine u svih trih točkah, i molio da većina tim zahtjevom zadovolji; te iztaknuo da će stada sa svoje strane provesti ravnopravnost također u praksi, i odgovarati na hrvatske odnosno slovenske interpelacije također hrvatski ili slovenski.

Predsjednik većine izjavi da nema nikakva mandata od svoje strane, te ne može nego svoje oštro nmišenje izreći. Izrekav ga; obeća da će najdalje za četvrtak dne 25. sazvati sjednicu kluba većine.

Uspjeha te sjednice nije hrvatsko-slovenski klub doznau, nego u toliko da talijanski klub zeli da ne bude sada nikakve novotarije, dakle da niti vlada ne odgovori na hrvatske interpelacije također hrvatski, kako je obećala; i da se do budućega zasjedanja slavi u dogovaranje većina i manjina za sporazum za ustanovito dobro glede svih prepornih pitanja u saboru i izvan sabora.

Saborska manjina se je izjavila sasvim pripravnom za dogovore sa većinom, ali nije nikako mogla napustiti nećesa, što je vlada obećala učiniti, u vršenju zakona i svojih dužnosti, najme to da odgovara na hrvatski postavljene interpelacije također hrvatski.

Saborska manjina ne bijaše prisutna daljnjim razpravama izmed c. kr. vlade i većine, al doznala je sa stalnošću, što je u ostalom razvidno: iz početka spomenute izjave većine, da članovi većine samo zato nisu došli u sjednicu sabora dne 30. maja t. g. jer im je vlada dala priobiti da će već u toj sjednici početi odgovarati na hrvatski postavljene interpelacije također hrvatskim jezikom.

I kod toga istinitoga stanja stvari da je saborska manjina i možda još više vlada kriva što sabor nije izvio postavljeno si zadatka!!

To je toli bezobrazna i ujed o licu mjerna tvrdnja da joj je teško para učiti.

Za to, što su hrvatski i slovenski zastupnici zahtjevali također prošle jeseni i sada da c. kr. vlada postupa pravedno i vrši zakone, zato su oni krivi što sabor nije saborovao?! — Za to jer je c. kr. vlada konačno odlučila, da učini već jednom kraj krivici koju je toliko godina p aktivirala, da zadovolji najprirodnijem pravu Hrvata i Slovenaca Istre, da viši temeljne državne zakone na koje je pristeglu, da se postavi na stanoviste Njegovoga cesarskoga i kraljevskoga Veličanstva u ime kojega vlada — za to sve da je ona kriva, u većoj mjeri nego li hrvatski i slovenski zastupnici, što sabor nije izvršio svoje zadatke!

Tako mogu govoriti samo razmazana djeca svojoj majci, koja jih je razmazala. Klub talijanskih zastupnika u koji spada i pokrajinski kapetan Rizzi, radije nego li da dozvoli da c. kr. vlada izvrši malo pravice naprama Hrvatim i Slovenem, razteplja sabor i čimnogučuje rješene onih dvih predmeta radi kojih je dao sazvati sabor.

Njemu nije stalo niti za pućanstvo Liburnije niti za pućanstvo iz predjela Mirne. On ne mari za životna pitanja nijednoga diela pućanstva Istre. Njemu je samo do njegova despotstva, do vladanja bez prava i zakona, proti pravu i zakonu. — On sam dao je sazvati sabor i navno za razlog električnu željeznicu Matulje Volosko-Opatija-Lovran i Mirnu. Žurnost rješanja prvoga ovih dviju pitanja nazivlju mnogi pitanje Münza. Glede drugoga mnogo je još toga učiniti prije nego li se uzmogne oživiti. A i da je sve u redu, kako bi moralo biti prije nego li se daje sazivati sabor, i kako talijanski klub prikazuje da je, on ipak neće da se o rješeni dvih predmetih razpravi, čini razliki se sabor bez da je razpravio pred-

mete radi kojih ga je činio sazvati. Kriv je ne samo da se onih dvih predmeta nije razpravilo nego i to, da je pokrajina ostedena samim sazovom sabora, za takovih dečak hiljada kruna. Zapanakli i tu igru talijanske većine istarskog sabora!

Katolički list.

Zarki branitelj irredentističkih urovnika. Mi smo htjeli zgodu više puta pokazati u ovom listu kako su talijanski nazovi-katolički listovi Primorja samo po nazivu katolički, i kako njim je katolištvo samo krinka, pod kojom sakrivaju ono, što talijanski židovski i lažiliberalni listovi jasno i otvoreno izpovijedaju. Takovi su ti katolički listovi u Trstu, takvi su u Gorici i u Istri.

Taj naš sud potvrdili su opetovno i slovenski u istinu katolički listovi, koji se punim pravom zgražaju nad tobožnjim katolištvom talijanskih drugova. Takov sud izrekao je i dne 31. maja o. g. pravi slovensko-katolički list, gorički „Primorski List“ nad svojim drugom „L'Eco del Littorale“, što izlazi u Gorici, u kojem piše pod naslovom: „Zarki branitelj irredentističkih urovnika“, kako sledi: „L'Eco del Littorale“, list koji kaže, da je katolički te se više puta također nadimlje kako da bi bio i austrijski, piše u pitanju razprave, koja se vrši sada u Beču pred porotom radi irredentskih bomba, u svojem broju od petku doslovno ovako: „Smo kod trećeg dana razprave. Do sada bijahu preslušani tri obuzetnika. Veliki haluc kojega je tako silno napuhnio iztražni sudac Barzal (Trentinac) izpražnjuje se sve to više, te ima također dosta nade, da će se konačno gospoda bečki porotnici osvjedočiti, da nebi mogli četiri veliki „urovnici“, koji sačinjavaju sa 16 dobrovoljaca sviga ukupno 20 urovnika, nikada izljerati au-trijske vojske iz Trsta te iz Tridenta pa da bi njim zapovjedao glavnom sam Ricciotti Garibaldi, te razvili talijanske zastave u nespasjenih pokrajinah. Što se tiče bomba, glede njih imade hiljadu podataka, koja osvjeđoče čovjeka, da bijahu iste usljed pihude kojega redarstvenoga povjerenika sakrivene, ako ih već nije dotični redarstveni povjerenik i sam sakrio pod podom u zgradi društva „Gymnast ea“.

Ovoj nazovi katoličkoj čerkariji talijanskog Istria, dodaje „Primorski List“: „Što takova nije se podufao napisati u ovom predmetu do sada nijedan drugi talijanski list ni u Trstu ni u Gorici. „L'Eco del Littorale“ drznuo se dakle napasti iztražnoga sudca jedino radi toga, jer je — akoprem je Talijan, oslao vjeran svojoj činovničkoj prisigi te je kao iztražni sudac savjestno vršio svoju dužnost. „L'Eco“ se ne stidi varati svoje čitatelje s lažju i klevetom predbacujuć austrijskom redarstvu, da se je ono pobrinulo za bombe davi ih sakriti, ako ih već nije i samo sakrio, akoprem je iz kaznene razprave dosta jasno, da su takore izvete posve neutemeljene i da su bombe sakrile osobe, koje su doista kanile osletili s njimi ludje vlastništvo i dovesti u smrtnu pogibelj Bog znade koliko nevinih ljudi. Ni zar da pišemo danas još stogod o tomu? Ni pošto, toga nek bude dosta premda nam sili u peru još po koja reč, koju bi bilo dobro reći onoj gospodi, koja se kreću oko „L'Eco del Littorale“ te vode kod lista glavnu riječ.

„L'Eco“ se izpričava, da je došla dotična viest u list po lahkoumnosti nižu, koji je zauvijek bolesnog učrednika; da su pako gospoda oko „L'Eco“ poznala kao iskreni rodoljubi. Na to odgovaramo, da je takovu lahkoumnost kadar poćinuti jedino talijanski podanik (regnicolo) nikada pako Austrijanac. To je ono, što ovjek izičemo! Okolo „L'Eco“, „Popolo“ i u obće oko sve te organizacije ipade mnogo pako Austrijanac. Austrijska vlada morala bi otvoriti oči.

Tako „Primorski List“, a tomu dodajemo mi, da su jednaki svi ti talijanski nazovi-katolički listovi našega Primorja i j. ovi Istre, Trsta i Goričke. „Ab uno disicite omnia!“

Politički pregled.

U Polj 7. junija 1905. Austro-Ugarska.

Carevišinsko vijeće sastati će se na novo dne 15. o. mj. Predsjedništvo razasije juřve pozive na prvu sjednicu. Dnevni red te sjednice sadržaje medju ostalim: prvo čitanje zakonske osnove o uređenju sveničitkih plaća; tri predloga o gradnji najestnih željeznica. Niemci nacionalci staviti će prešni predlog radi demonstracija u Domzalah, kamo su došli Niemci izazvati mirno slovensko-stanovništvo, koje im je vralilo šilo za ognjilo.

Dne 2. o. mj. primio je upravitelj ministarstva željeznica Vrba deputaciju C. lja, Rogatica i drugih doljnih stajerskih mjestu, koja je došla, da zamoli, oslđu: rvanje izgradnje željeznice Rogatec-Krapina. Vrba je izjavio deputaciji, da je sklon ovoj željeznici, nu da ima jošie stanovitih zaprieka, koje valja prije odstraniti nego li se konačno odobri gradnja.

Na posljednjem sastanku biruću u Splitu izabran je odbor od 50 lica, koji će predstavljati hrvatsku stranku u Splitu. Glede budućih obćin-kih izbora, koji se imadu ove godine provesti u čitavj Dalmaciji, posle govora dra Trumbića i dra Bulčića jednoglasno je potvrđeno temu odhodu, da on preuzme na sebe sve izborne poslove, i da degovorno s biraćima predloži svojedobno zastupnike. Zastupnik je Borčić na to izjavio, da kod ovih izbora nemože biti nikakva sporazumljenja s talijanima, a to s političkog razloga. Spomenuto je, da ovo sporazumljenje u Dalmaciji u obće odvise o dršanju Talijana napram Hrvatim i Slovenem u Istri i u Trstu. Na kaneu je na predlog splitskog načelnika jednoglasno prihvaćena resolutcija, kojom se traži od naših biskupa u Rimu, da se staroslovenski jezik u crkvi sačuva hrvatskomu narodu kao njegovo pravo, od kojega neće nikada odustati.

Odbor trojice, izabran na dogovoru oporbenih zastupnika Banovine, da obavij predrađuje za sastanak svih hrvatskih narodnih zastupnika Dalmacije i Istre bilo za pokrajinski sabor, bilo za carevišinsko vijeće, sa ogorbenim zastupnici Banovine uz sudjelovanje narodnih zastupnikah Slovenaca, sastao se jučer. Svaki od članova odbora, najme gg. dr. Derencin, Zagorac i dr. Frank predložio na pretres svoje elaborate, pa se nakon vječanja od dva sata složiše u izjavi, a ta će se proćložiti sastanku oporbenih zastupnikah Banovine.

Gra Gora. Dne 5. o. mj. stigao je knez Nikola iz Berlina u Beč. U Berlinu bijaše knez od njemačkog dvora vrlo prijazno susretan.

Iz Celinja javljaju dne 5. o. mj. da su Turci iz Kolašina na tursko-crnogorskoj granici napali opet kašćane u Barici i da traje još uvijek boj izmedju kašćara i turskih podanika muslimanske vjere.

Srbija. Ministar financija Marković je zahtjevo od državnog vijeća zakonske osnove, koje su se uskoro pretresale, o zajma najme radi nauružanja vojske i gradnje željeznica.

Primajuć u subotu novo ministarstvo diplomatski zbor izjavio je ministar predstojnik Stojanović, da sadajnje ministarstvo hoće da sačuva svoj privremeni značaj, pa se zato neće baviti ni sa nauružanjem vojske, ni sa pitanjem zajma za izgradnju željeznica. Sva ta pitanja neka rješie vlada, koja će biti imenovana nakon novih izbora.

Kraljevskom naredbom od dne 30. pr. mj. raspustena je narodna skupština te novi izbori uređeni u čitavj kraljevini za dne 23. o. mj. Ujedno je nova skupština sazvana na izpredno zasjedanje za dan 7. augusta.

Nastavak u prilogu.

Rusija.

Grozni poraz ruskog brodovlja u korejskom lisanacu. djelovao je doduse vrlo bolno u citavoj Rusiji, nu ni narod ni vlada neklonuse duhom, kako nam namte sledede vesti iz Petrograda: „Novoje Vremja“ odbija svaku misao na mir. Samozataja, koju su ruski pomorci pokazali dokazuje, da u Rusiji nema puno ljudi, koji bi bili pripravnji prihvatiti mir, kad bi ga Japan ponudio. Ona cetica ljudi, koja se veselje porazu, malena je i pobudjuje sazaljjenje i prezir.

Ratno vijece pod predsjedanjem carevin zakljuclilo je nastaviti rat.

Da se Rusija unatoe svim glasovima o miru živo sprema za dalnji rat, dokazuje i to, sto se je kod austrijske lirlenberke tvornice naruclilo 200 milijuna novoja. Ta se naruclba ima u najkraee vrijeme izvršiti. Veli se, da Japan u tom nazrievu povredu neutraliteta, pa da ee diplomatskim putem interventirati, da osujeti izvršbu ove naruclbe.

Iz Petrograda se javlja „Magdeburger Zeitung“: Nova se ratna osnovia Rusije sastoji u tome, da se Linjevi povuce u Sibiriju, a da se mir ne sklopi. Time Rusija hoee priinuditi Japan, da uzdrzava u Mandzuriji veliku ratnu silu.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sokolski izlet u Medulin. Posebni odbor za izlet u Medulin prikrio je vise voznih prilika iz Pule te je ustanovio za voznju iz Pule u Medulin i natrag cieniu od K 1.—. Da pak taj odbor moze točno ili bar priblizno ustanoviti broj takovih prilika, to umolvava u interesu samih izletnika, da svaki onaj, koji želi voziti se, kupi voznu kartu, koja se moze dobiti u našoj administraciji, čime ee svaki izletnik osigurati mjesto na kolima, a odbor ee predusresti eventualni prigovor radi malene nabave takovih voznih prilika, jer štovano občinstvo nesmjie zahtievati od odbora da preduzme na svoj trošak i štetu ovakav podhvati. Nekoliko voznih prilika bit ee i udobnijih za cieniu od K 1.60 tamo i natrag, te se i za ovakove prilike mogu kupiti karte u našoj administraciji, a i za ove prilike vrijedi isto, što smo gore istaknuli.

- Rasped je ovaj: 1. Odlazak iz Pule u 2 sata po podne sa medulinske ceste. 2. U 3 sata po podne sakupe se izletnici u dolini pred Medulinom i stupaju sa glazbom kroz Medulin na prostor gdje ee biti zabava. U 4 sata po podne javna vježba Sokola uz pratnju glazbe: a) slikovito stapanje, b) proste vježbe odraslih, c) vježbe na spravama, d) proste vježbe podmladka, e) skupina dječaka na ruclama i igra, d) nastup prednjačkog zbora sa skupinom. 4. Poslie toga ples. 5. Izmedju plesa pjevati ee mužki zbor i žriebati ee se zgoditci. 6. Pucka svečanost uz razne zabave, vatrometi itd. 7. U 10 sati u večer odlazak sa zabavišta.

Poraka „Populu Istrlana“. Predprošli broj „Il popolo Istriano“ ima po svojoj navadi liep članak od nekog svog prijatelja ala Krstić iz Dalmacije, gdje napada na ogavan i zasukan fanatizam hrvatskih svećenika, koji tako daleko idu, da po latinskoj misli mole „Zdravo Marijo“ hrvatski!

Klepeće dalje svašta. što i pas ne bi polizao o povlastici našeg naroda. Nije vrijedno da se na to osvrćemo, a ne bismo se u obće ni obazreli na njegove bljezgarije, jer znamo, da mu je svrhia, da svojim glupim lažima ogoreči hrvatski narod, kad bi se time ogorečiti dao, ako i u danima kušnje.

Nu mjesto da preporuča tršćansko-koparskom i poročko-puljskom biskupu,

da ne primaju u sjemenište bogoslova iz Hrvatske, Kranjske i Ceske, koji kako on sudi dolaze u sjemenište zadajući panslavizmu, te im preporuča osobitu pažnju na goričko sjemenište, neka im radije savjetuje ovo:

a) Da ne primaju u sjemenište na sramotu dvadesetog vieka bogoslova, koji nikada nisu poznavili nijednog srednjeg zavoda, nego dolaze iz kovačnice srednjeg „abile per seminario“, pak ee tako sami prejičieći nepravednu podvalu na sveće nike, radi manjkave naobrazbe. Za ovaj put prešaliti čemo imena dotičnika, ali, ako „Popolo“ ne vjeruje, drugi put čemo s njima na dan. (Paropat, Dabaz, Pelronio).

b) Da ne primaju u naše krajeve Tirolaca i „regnicola“, ljudi koji u krajljestvu učieše manjkavu gimnaziju, te koji nemaju ni najmanje sprime, da u ogromnoj većini hrvatskog i slovenskog puka u Istri vrše s uspjehom svoju svetu službu.

Bolje bi učinio „Popolo“ da pomete svoju kuću, nu ovo je zadnja, jer više luda izblebeće, nego što mudraca itd.

Lošinjski kotar:

Pačka čitaonica u Cresu. Početkom ovog mjeseca obavila se ovdje u Cresu skromna al znamenita svečanost — u prostorijah ovog konsumnog društva otvorila se „pucka čitaonica“. Zgrnilo se tu na stolice naroda obojega spola, a palo i krasnih rieči, koje su bile baš njekom poobožnošću slušane i ushitnim povieci popračene — osobito su se svih dojmilte krasne one-rieti našeg milijenika župnika, koje nadamo se ne ee ošlat bez uspjeha, kako nisu ostale bez uspjeha ni do sada, pak ee doći vrijeme, koje već i naši neprijatelji predviduju, gdje ee i creski zapušteni i do kosti izgledani i izsisani kopač otvoriti oči i ne ee više vjerovati svojim vlastelom, koji mu truju vjeru i narodnost, a nit njihovim nirkzim i držkim podkupljenim galopinom.

Nakon upisivanja članova kojih je broj segnuo one isle večeri nešto izpod stotine, sledio je izbor predsjedništva i odbora, te su jednoglasno bila izabrana: Nikola Bolmarčić za predsjednika, Marko Buničić za podpredsjednika, pop Ivan Mrakovčić za tajnika — Mate Hričić, Antun Babičić i Frane Fatula za odbornike.

U nadi da ee za konsumnim magazinom i puckom čitaonicom slediti naskoro već jednom i hrvatska škola klitemo sveštinstva cresanom i našoj novoj milijenici puckoj čitaonici:

Rasla, cvala i napredovala!

Novn cesta Cres-Lošinj. Prošloga čedna započele su radnje izmedju Osora i Cresu za novu cestu, koja se imade sagraditi izmedju Cresu i Lošinja. Radnje su započele sa štrane Cresu i sa strane Osora istodobno a buduće godine započeli ee radnje na cesti, koja ima spojiti Osor sa Lošnjom.

Pozor Cresani! Glavarstvo občine Cresu razpisuje u talijanskih novinah naječaj na mjesto: 1. občinskog tajnika i 2) občinskoga blagajnika. Prvi ee uživati plaću od godišnjih 1000 K i 240 K doplatka, a drugi godišnjih 860 K. Od molitelja se zahtjeva, da su austrijski podanici, da su dobrog političko-moralnog ponašanja, da imadu bar 24 godine, da imadu sposobnosti za gornja mjestia i da poznadu temeljito talijanski jezik. I ništa više!

Od Vasih budučių činovnika — vrijedni naši Cresani — Vaša vlasteta ne zahtievaju, da bi znali govoriti i s Vami, da bi poznavali Vaš materinski jezik, jezik hrvatski, kojim se služi i danas ogromna većina obćinara creskih! Je li Vam to pravo?

Iz Cresu. Na rijeiko se javljamo iz ovog zapuštenog mjesta, ne zato, jer nema ovdje zanimivih stvari, nego recimo radije, jer smo nehajni, te nam se teško primili perai i lako reći, već smo se naučili novim teški jaram posve mirno i bez otmaj-

nja. Nijesmo ni mi svemu krivi, jer znamo kako je u Istri, a kod nas pak, kako malo gdje. Rač bi ipak, da je počelo nekako bolje, a vidi se i po tom, što se naši neprijatelji nekako nješaju po svojim stolicama, osobito od novog ljeta ovamo.

„Naša sloga“ je doniela svu aferu školskog pilanja u Cresu, tako zadnji put interpelaciju zastupnika Spintičia o postupku kotar. poglavara Scarje, ljutijeg neprijatelja ustrojenu hrvatske škole u ovom mjestu od same creske gospode. Taj je gospodin imao obrazu dvjema našim ljudima reći u brk „la scuola croata a Cherso non gioverebbe“. (Drugi put kad se to taj c. k. tal. agitator usudi reći daje mu postolnikom u šupak pak ee vidjet da li to „gioverebbe“ — Ur.). Dä, gosp. kapilane „la scuola croata a Cherso non gioverebbe“, a ne znate li za onu 2. točku „Staatsgrundgesetzes“. — Pred zakonom svi su podanici jednaki, a to biste kao okružni poglavar uvijek morao imali pred očima, a ne opanko nespretno se izraziti!

Rekli smo, da su se creska gospoda lukavije ponela od samog kapelana, pačee, u svojoj dobroti, kako je to „N. S.“ doniela, stvorila zaključak u občinskij sjednici, da se od sada unapred poučuje slobodno jedan sat na tjedan i hrvatski. Če, sijori, mislite zaslipit oči izi otim kopaču, ne — hitimo mu jenu kost, on ee se i zotim zadovoljiti. Pomalo, pomalo, zač je kopač progledal i neee mirovat dokle ne pride do svojih pravica. Toliko vam sijori, da budete znali.

„Anche i Croati hanno adesso la Citaonica“ je rekao još uvijek duhoviti Joška.

Ca i hrvati imaju sada čitaonice u Cresu, a što ju ljudi, koji zaboraviše na svoju moliku onako zovu, te je deseta briga, ma znamo, znamo da pucnju, kada čuju, kako se Cresom hrvatska pjesma ori, ali mi im misno krivi, mi čisto i bistro gledamo svakomu u oči.

Namjestnik na kvarnerskih otocih. Gosp. namjestnik knez Hohenlohe sa obitelji odplivio je u nedjelju u jutro vladinom parobrodom „Pelagosa“ u Mali Lošinj te je kasnije posjetio Osur, Veli Lošinj i Krk, odakle se je vratio u Trst.

+ Marija Karolina Fučić rođena Bozanić.

Obitelj velyevrednoga učitelja u Puntu snašia je doe 31. prošloga svibnja golema nesreća, jer mu je toga dana preminula žena.

Pokojnica podlegla je, u 44. godini, dugoj i nemiloj bolesti, koja ju je otela ljubavi svoje mnogobrojne obitelji. Bijaše uzor učiteljice, majke i kršćanke, ljubljena od svakoga, što je zasljedilo i sprovdot, kod koga je sudjelovao sav Punt. — Gosp. nadučitelju Antonu Fučiću i obitelji naše iskreno sautečeće, a pokojnici vječni pokoj.

Za Družbu sv. Cirila i Metoda.

Gosp. Dragutin Pribil, c. k. kotarski školski nadzornik u Lošnjim podario je umjesto vienca na ođar blagopokojne Karoline Fučić, bivše vrstne učiteljice na Puntu K ro.

Novac bio je uručen blagajniku „Poderužnice“ sv. Cirila i Metoda u Malom Lošnjim.

Krčko parobrodarsko društvo.

Iz Dobrinja. Hvalevrednim nastojanjem susjednih nam Hrvata gg. Polića, Veljačića i Skomerže iz Crikvenice ustrojilo se društvo „Krčko parobrodarsko“ na dionice, udionietvujeće pučanstvo Dobrinja i Crikvenice, te se hvala Bogu nabavilo već i dotični parobrod, koji se evu ljulja u našem hrvatskom moru, da do par dana započne svojom redovitom plovidbom.

Davne su to želje, napose nas Dobrinjaca, da u svojim lukama, za svako pristojanje prikladnima, mogu sebe i svoj poljodjelski proizvod bez svakih poteškoća otpoštati, ali i te polakšice da dobiju, pridruženi su bili iz svog džepa žrtvovati i medjusobno se pomoći, jer uzaludno bilo kucati na druga parobrodarska društva za olakšanje prevoza iz svojih morskih pristaništa.

Austrijskom vladom subvencionirana Ungaro-Croata, na sigurno računjuć, zapoela je i plovi ti ono par luka zapadnog

nam diea otoka, neobazirajuć se na sav ostali dio pučanstva, znajuć dobro, da je njihova flota jedina uzduž svag našeg primorja i da hoee nećeš morati se njihovim parobrodom voziti. Takovog su oduška dali i na jednu izmed mnogobrojnih molba ovom občinskom poglavarstvu, da po mogućnosti parobrod u luku Šilo pristaje, izrazil se naprosto, da onom društvu to ne konvenira, „pošto hoće i onako pučanstvo to — kudgod išlo, našimi se parobroditi voziti.“ Ele gospodo oko Ungarocroate, zavirite u vaše predpješje pak se osvjetločite o ovoj žalostnoj isini.

Jadikovanje kod ungaro-croate, kao dopis tobož iz Vrbnik iznešen u „Novom L.“ o tobož zapuštenosti vrbanačana, istinit je u toliko što je bilo Vrbanačane kao i dobrinje na cjedilu pustilo društvo Ugarsko-hrvatsko, ali „krčko“ uzelo je u svoju dnevnu plovidbu takodjer i Vrbnik, te hoće dnevno, makar i pod zgubu ticaati takodjer i vrbničku luku i neobazirajuć se da vrbničani nisu dioničari, kaošto nije svrhia našem društvu ferajati za „gestom“, nego hoće potpunoma zadovoljno biti, da izhadja sa samimi potrošci, a svrhia mu je pružati polakšice zapuštenom pučanstvu.

Što u istom dopisu ta poživina osoba za Vrbnik na pomoć pozivlje ungarocroatu, da baš „za sada“ preuzme plovidbu tihuć i Vrbnik, poručuje mu dobrinjac, nadom, da mu neće ni Vrbanačani dužni ostati, nek svoje kruhodavce koji mu nisu ni prvi ni zadnji od svog mozebitnog nauma nastojti odvratiti, jer su oni prvi bili a i dužnost im je bila da svojim parobroditi tihuć bilo Vrbnik kao i Šilo. Oni toga nisu poduzeli, kakosu sami priznali, jer da jim nebi konvinirolo; (kad nije onda nebi ni sada) s toga nek se zadovolji sa onim što imaju, kad i „Krkko društvo“ neide da komu naškodi već pomogne ondje gdje je to potrebito.

Voloski kotar:

Bratovšćinski darovi djakom.

Ođbor Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri, pod predsjedanjem svoga predsjednika velyč. gosp. župnika-dćkana Antona Elnera, obdržavao je doe 3. l. mj. u Kastru svoju sjednicu. Sastao se i, da rieši molbe djaka srednjih i viših škola za podpore. Molba bilo je u sve 34. Molbe se je po mogućnosti uračilo, ne sve, nego većinu njih. Za djuke hrvatske gimnazije u Pazinu odlučio se je ukupno 1200 K, što kamata ulćenih glavnica što darova. Djakom ostalnih gimnazija te univerza doznačilo se je u sve 1160 K. U sve se je dakle razdielilo 2360 K. I to je nješto kod naše siromošnine. Ova godina broji se medju bolje. Malo je koje prispjelo Bratovšćini toliko darova koliko ove godine. Hvala darovateljima!

U sjednici odlučilo se je, da se poduzme najstrože mjere e da se od dužnika utjera sve dužne kamale, odnosno i glavnice.

Veselo „Lauranci!“ Vaši poglavari zaključili su u zadnjoj občinskoj sjednici, da ee graditi novo groblje, novu klanicu, da ee popraviti zvonic sv. Jure, da ee mu kupiti novu uru, da ee kupiti novi voz za polievanje cesti a ulica i da ee graditi cestu „Laurana-Lalini-Dosso“ i proširiti školu, pa sve to neće stajati više od 250.000 kruna, koje ee občina, dakako izposuditi.

Veselo „Lauranci“, bit ee beći kako i blata!

Pasjak (obćina Jelšane).

Pred dvie godine sagrađena bi ovdje škola. Prvu godinu imali smo učitelja; ove godine, ostali smo bez njega. Zašto? To znadu njihove uzoritosti! I za naukovni jezik u toj puckoj školi učinjena bi jedna pogriješica. Tu bi se dalo lako popraviti. Kada nam budu učitelja „gemitetrom“ poslali (u Ljubljani znadu njemačke učitelje i brozjavom poslati) javiti čemo. Za sada ee služiti školska zgrada kao diploma. . .

Zabava u Mošćeninama. Ženska podruznica „sv. Cirila i Metoda“ u Mošćeninama, priredjuje na drugi dan Dulhova, 12. lipnja zabavu, s deklamacijom, pjevanjem, predjavanjem i plesom. Ulazinu za gospodu po osobi 1 krunu, za gdje i gdjeće članice 30 gina, a za nećlanice 50

filira. — Pošto se posebnih poziva razasijati neće, to se odbor ovim putem preporučuje za što brojniji posjet. Odbor.

Pazinski kotar:

Poziv na glavnu skupštinu učiteljskog društva „Narodna Prosvjeta za Istru“, koja će se obdržavati dne 15. lipnja o. g. u Pazinu u prostorijama „Hrvatske titaronice“ u 8 1/2 sati pr. p. uz sljedeći dnevni red: 1. Nagovor predsjednika. 2. Čitanje zapisnika zadnje glav. skupštine. 3. Izvješće tajnika o djelovanju odbora. 4. Društveni račun. 5. Izjava pregledača računa. 6. Risanje u pučkoj školi (raspravlja gosp. B.) 7. Stanovište „Narodne Prosvjete“ napram novoj struji, što se pojavila između nekolicine istarskih hrv. učitelja. 8. Pogovor o pozivu „Zaveze avstrijskih jugoslavanskih učiteljskih društva“. 9. a) Izbor novog odbora i b) pregledača računa. 10. Eventualia.

Odbor učitelj. društva „Narodna Prosvjeta“.

U Pazinu, dne 15. svibnja 1905.

Tajnik: Predsjednik:
G. Licul. P. Matanić.

Nova podružnica Družbe u Linduru.

C. k. Namjesticu u Trstu uzelo je na znanje pravila novoga društva: „Podružnica Družbe sv. Cirila i Metoda u Linduru“. Tako valja; ustrajajmo svagdje družbne podružnice, uz geslo: „naprijed za Družbu!“

Otišao je «Moro». Selo Sušnjevica postalo se i jednom znamenito. Stararu se za njega i visoke ličnosti. Dapače i profesori jedan udostojao se do nas a u svrhu proučavanja ovomašnjeg naroda, pardon, došao je da kortešuje (agitira). Talent od čovjeka, skoro među genije moglo bi se ga uvrstiti: ta, po čelu, po vlasima, po oglašivanju, sudio je on kojoj narodnosti čovjek pripada. Za jedno diete kojeg roditelji niti znali nisu, da su u Istri Rumanji, kazao on, da je to Rumanjac. Kako se čuje, dobit će iz Porčca novu medalju «za zasluženje». Nekoliko starih je već dobio. Prošle nedjelje pošao je da se pozoravi sa svojima privrženicima. Tam prigodno došao je u sukob sa nekojim našim ljudima, te je jednomu od naših spočitnuo, da bi se za pol litre vina prodao. Naši su mirno ali dostojno odbacili njegove uvrede, na što se on sa svojom pratnjom pobrao. Al gle čuda! Prijavio on taj događaj na c. kr. kapitanat; evo ti utorka žandara da ispitaju stvar, ali moj Popovics uz to pobrav torbak otišao u nepoznat kraj, da prisustvuje pogrebu svoga oca, koji se u naglosti preselio u bolji svijet. I tim je svršio četvrti čin. Mora je otišla, škola je odahнула. Sada imamo da obracunamo sa našim školovanim izdajnicima. Uzput primit ćemo i penzioniranoga c. kr. žandara g. Cvečića, koji je bio i za to, da se naša učiteljicu otjera. Zaboravio je taj čovo sve paragrafe. Neka, neka, ali i za njega ima lješka. Nemiogred budi spomenuto i ovo: Naši ljudi, i itko ih upravlja, ponicali su se u ovom događaju baš muški. Neki iz daljega prigovarali su nam da to u javnost davamo. Liepih li misli i nazora! Ta po njih bi se lako i Učka na nas srušila. Pomladit bi ih trebalo, pak onda sjedneno «bruniti pravo, rušiti krivo». — To nam budi želja i načelo.

Porečki kotar:

Skupština podružnice sv. C. i M. u Livadama.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Livadama obdržavati će dne 12. junija ove godine u 3 sata poslije podne svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu sa običnim dnevnim redom.

Pozivlju se p. n. gg. članovi i nečlanovi, na mnogobrojni posjet.

Odbor.

Obćinski izbori u Vižinadi.

Nakon godine dana bijahu urećeni obč. izbori za obč. Vižinadu. Ti se občinski izbori imadoše obaviti na 23., 24. i 25. ov. mjeseca.

U borbu stupeše dvije stranke: talijanska liberalna i sdručena hrvatsko-socijalistička stranka.

Za III. izborno tijelo počelo se glasovati dne 23. u 9 sati u jutro. Glasovanje trajalo do 6 sati na večer 24. Uspjeh za ovo tijelo očekivao se velikom napetosti sa jedne i sa druge strane.

Liberalna talijanska stranka nadala se sjegurnoj pobjedi, kao po običaju, no

ostala poražena. Tim porazom prestrašile se vodje liberalne stranke, koji bijahu takodjer članovi izborne komisije, tako da sljedećega dana, kad su se imali obaviti izbori za II. i I. tijelo niti prisustvovala izborima, usljed česa bijahu izbori obustavljeni. Članovi izborne komisije bijahu ujedno i članovi upravnog odbora ove občine. Trojica njih ne prisustvovala izborima, te se predsjednik upravnog odbora »Sabac«, zahvalio na časti u prisutnosti izbornika i političkoga komesara, i tako je sada naša občina ostala bez glavara.

Eto kakvih kukavica na svijetu! kad se narod proti njima digne, oni popuštaju.

Tako se hoće! Narode! samo naprijed za svoja prava, dobit ćeš ih.

Još nešto, česa ne smijem mimoići. Član komisije bijaše takodjer kaštelirski delegat »Mekiš«, koji krivo obavijestio c. kr. političku oblast, da su u Kašteluru bile velike demonstracije i odmatio nekuda, da se ni danas ne zna za njega. Bog dao, nikada više ne došao među nas, jer ih je dosta počinio našem puku u Kašteluru.

Ovo sam napisao u koliko moje sila dopuštaju, jer sam uvijek očekivao od drugih sposobnijih od mene; no nitko se ne javlja, pa sam kušao ja to učiniti.

Iz Zronja pišu nam: Dugo je već tomu, što Vam se nismo oglašili odavle, premda bi se našla često kakva novost, koju bi bilo vrijedno iznesti na vidjelo. Ali šta će te, kod nas je malo pismenih i još manje vještih vladati spretno s perom. I meni je samomu teško baciti na papir razne moje misli, jer mi je u rukama više motika i sjekira nego li peró, nu držeci se one naše, da sila lomi kola, kušali ću, da Vam naše novosti u kratko po svojoj opišem. Naši takozvani talijanaši žanju već hvala Bogu plodove svoje djedovske lobož kulture, jer će nekoji odgovarati i pred sudom radi nedopuštenih uzklika i povika. Nu radi njih boli nas malo glava, jer im mi ne solimo pamet, ali boli nas duša za onu našu dječicu, koja se otudjuju rodu i jeziku svomu u zlostretnoj »Leginoj« školi. Oni će sirote danas sutra, napojeni velko-talijanskim duhom, doći bez dvojbe u sukob sa zakonom, kao što dolaze već sada prije spomenuti. A tko će imati na duši one sirotane, nego li krivi odgovor, nesar roditelja i zloča oblasitih, koje nam nedaju potrebitih pučkih škola u našem hrvatskom jeziku?

Ovdje imade »Lega« i svoju podružnicu, kojoj je na čelu jedan uaš odlični narodni protivnik. Ta podružnica priredila je za uzkrasne blagodne zabavu večer, kojoj su se naši odpadnici jako veselili nadajući se, da će amo doći više talijanske gospode s punim žepovima, pak da će biti dosta hrane i pića hadava, kao što to biva za vrijeme izbora ovdje i drugud po našoj Istri. Ali prevarila ih nada.

Naručili su glazbu iz Oprtlja, koja je na trgu nešto po svojoj zaigrala i koju je obkolila domača djčurljija i šaćica radoznalih uz predsjednika podružnice. Željno očekivanih gostova, talijanske gospode iz vana ne bijaše! Dječurljiji nije to u ostalom smetalo, jer je ona svejedno par puta po svoju zaurlkala: »Avia V' Istria!« dočim je predsjednik pogostivao od deveterice muzikanta sa pol čaše vina! Iza toga pćukose se glazbari u kuću, gdje je imala biti zabava, a g. predsjednik uzme ljestve, te stade sam užigati po selu feralo. Jedna gospodjica nosila mu posudu sa petrolejom.

O samoj zabavi donazli smo, da bijaše vrlo mlaćna radi izostalih stranaca i radi toga, što se naši svietniji občinari daleko drže od takovih zabava.

I pravo je tako, jer mi nesmijemo narodnomu neprijatelju sjedi palice, da nas pak s njimi tepe.

Odaleće se se naućiti naši odpadnici i novopećeni Talijani, da se više nedamo za nos voditi i da je prošlo ono vrijeme, kad su mogli multiti i smutiti nas neuko i nesvietne seljake i gospodare.

Mi smo im pokazali izborom u II. tjelu kod posljednjih občinskih izbora u Oprtlju i izborom u istom tjelu za upravu pozerno

obćine Zrenj, da smo dobrobrano progladali. Otvoriti će nam ako Bog daje, još bolje oči škola, koja se gradi u Zrenju, kao što nam ih već i sada sve to više otvara: naša podružnica „Družba sv. Cirila i Metoda“, naše pjevačko-tumburvaško društvo, naše društvo za štednju i zajmove i svi naši poštteni prvaci.

Koparski kotar:

Glavna skupština podružnice sv. Cirila i Metoda u Rakitovcu obdržavati će se dne 11. tek. mj. u 4 sata poslije podne sa običnim dnevnim redom.

Glavna skupština podružnice sv. Cirila i Metoda u Draguču-Grimaldu obdržavati će se na duhovski ponedjeljak dne 12. junija na Grimaldi. Preporuča se članovima i prijateljima za što brojniji posjet.

Sajam blaga u Bnjuh. Oj tamo nam pišu, da je bio posljednji sajam blaga obdržavan zadnji dan prošloga mjeseca obilato posjećeni i da je dovezeno na trg mnogo blaga t. j. 222 glave debelog i 231 glava drobnog blaga. Prodaja blaga bijaše neprotiv loša, jer se je razprodalo samo 55 glava t. j. 21 vol, 6 krava, 5 telaca, 2 konja i 21 krmak.

Novo društvo u Bazetu. Od lamo nam pišu: U Bazetu je sada ustrojeno novo društvo sa imenom „Societá operaia-agricola“. Društvo je otvorio iz Pula poznati socijalista sa suprugom groficom, što li?? Doznao sam, da je osobito naglasio, da građani (Talijani) nastoje živiti u stogi sa ludanskim (hrvatskim) pukom. Furbo! Društvo ovo dakle je više ili manje socijalističko, ali ostaje dosta talijansko.

Nekog večera bili su napadnuti kamenjem pred gradom neki naši, jer su hrvatski pjevali; a ovi napadači ili bar oni, koji ih za ovo nedjeljo nahuknaše, bit će iz redova novopećeni socijalista. Takovi su! Naše ljudstvo dašto ne mari za sve ovo, ali ipak bi se ikogod zaraziti mogao sa pogubnim načelima ove talijansko-socijalističke stranke, pošto neki građani znadu vrlo umiljato obćiti s našima iz vana, gradeć se njihovim prijateljima. Znadu ovi ruku o ruku primiti naše, da ih poprate malko izvan grada, puni sladkih, riet; rastianak svršava sa »Evisa«. Slabi znaci! Još je zalostnije od naših ljudi iz okolice, koji sklappaju kumstva s našim poznatim protivnicima, kan da nema naših ljudi vrijednih njihova poštovanja. Sve ovo mora prestati, jer vrag ne spava. Dobro je živjeti u nekom prijateljstvu, bolje miru i sa Talijancima, ali buduć ova prijateljstva i kumstva obićno radjaju zlim plodom po našu narodnu stvar, za to ih se moramo kaniti. Dobro neka zapamte svi oni naši ljudi, da naši Talijani su politički dobro sazreli, pak znadu svoja prijateljstva i kumstva izrabiti u svoje svrhe osobne i strancarske; pak biva, da je hrvatski naš seljak od ovog prijateljstva šetovan osobno i narodno. Izbori nam daju za to dobre izgleda. Za prijateljstvo traži naš Talijančić debele interese i dobije svagdje debli kraj i ondje, gdje bi morao manje primiti. Vrlo je plemenito i sa protivnikom živjeti u miru, ali našem seljaku nemogu prapoućiti gojiti prijateljstvo s našim susjedima; jer to mu škodi. Škodi mu pakó za to, jer politički još nezreo, jer ne pozna u dušu svoja protivnika, i za to, što nezna prilike i stvari učiniti korisnim ni za svoju osobu a kamo li ih svrnuti u korist svoga naroda. S lih razloga valja nam se kaniti drugovanja i kumovanja s ljudima naprednijih i protivnih nam narodnosti. Ne preostaje nam drugo za sada, do li se držati u veselju i u tuzi svoga čovjeka.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda.

dobivaju se

jedino u hrvatskoj tiskari

J. Krmpotić i drug. u Puli

uz cenu od 2 do 10 para.

Franina i Jurina.

Jur. Si eul Frane da je president odi nove Societadi u Puli za jita va Basku otvoril ajenciju od zenitbi.

Fr. To mi je prva ca cujem. Pa ca je morda i ordvi va Baski odperli kancel.

Jur. Ni jos ne; leho je sad neki dan prošil za jednoga Basćana va Puli ovdisnju udovicu Franćeva.

Fr. Pa ca je ucinit afari?

Jur. A ja! zmutili mu se posli. ovdi. Franćeva mu sporicu, da kada bude i ona stupila va kozarsko društvo va kom je i nesjuni-njen mladenac, da će mu morda onda znat reć. A za sada neka se stpí da ga neće i da neka ceka dokle koji dulji rep naraste.

Fr. A ca su sli morda va desperacijon?

Jur. Nisu-bas nej leho, da mu posli in-malora i kozare i onoga ki je ime to zdel.

Fr. Dobro jin stoji. Neka ne pomocu sramoit nasu slavnú Basku po tójini.

Fr. Buzetski „Spastitelj“ da će puknut od jada.

Jur. Ca mu je to travinjalo?

Fr. Hrvatska škola u Humu neda mu mirta ni po danu ni po noći.

Jur. Ca ga morda po noći strasi?

Fr. Vero bi reć da ja.

Jur. Neka se da blagoslovit.

Razne primorske viesti.

Konferencija za glagoljce. Posljednje viesti Rima kazuju, da će se pitanje o glagoljci za nas riešiti nepovoljno. Talijanski upliv u Vatikanu upro je sve sila, da ne dodje do pobjede naše pravo. Pitanje sv. Jeronimskog zavoda riešeno je, po jednoj viesti povoljno za nas. No glavnije pitanje glede glagoljice dovelo je do sada do toga, da se naši zahtjevi proglašuju hererezom. U sriedu bila je zadnja konferencija, na koju je došao i Papa te obećao, da će proućit izvjeslaje i želje branitelja glagoljice. Taj stereotipni diplomatski odgovor dosta objašnjuje epet odgodu od calendas Graecias.

O posljednjoj sjednici naših biskupa i o dolazku Pape na tu sjednicu piše uvažani milanski list „Corriere della Sera“ od dne 31. maja koliko sledi:

Jučer doživjese na kongresu slavenski biskupi pravo iznenadjenje. Kongres ima svoje sjednice u konzistorijalnoj dvorani. Biskupi bijahu taj sakupljeni kad najednom stupi u dvoranu Papa.

Svi ustadoše, veoma začudjeni, a najviše predjednik kongresa kardinal Vanutelli. — Papa se je približio predsjedničkom stolici, sjedne te pročita pripravljeni govor. U tam govora Pijo X. pozivajuć se na ljubav i slogu biskupa polakne jih da se slože i da predpostave prohibite crkve svakom drugom plemenskom ili narodnostnom pitanju.

Obzirom na ovo neočekivano posredovanje Papino, morati će slavenski biskupji prignuti glavu i podćvi se odlukam sv. Stolice.

Ovo odlučno postupanje Pija X. izazvalo je silni utisak.

Iz zemaljskog školskog vieća za Istru. U posljednjoj sjednici c. k. zemaljskog škol. vieća za Istru zaključeno bijaše medju ostalim, da se pridruži Fakultin pučkoj školi u Funtanah i da se razdieli postojuće dvojicizne škole u Kanfanaru u dvie neodvisne škole. Odlučeno

ne nadalje, da se poduzete potrebite
ke: za ustrojjenje hrvatskih pučkih
u Susnjevici i u Sv. Lovreću-od
lubca, za koje je talijanska većina
škoga sabora u posljednjem; za jedan
kala održavanje. (Ove škole postoje
o zem. odbor nije htio da ih uzdrže
u hrvatske. O. P. Ured.)

Dnevni List. Pod tim naslovom po-
je dne 2. o. m. izišli u Zagrebu dnev-
kao glasilo vladine ili narodne stranke.
onu listu je politički urednik Dr. N.
Tomašić a odgovorni urednik prof.
p Vitanović. List taj, kojemu je vlasnik
b narodne stranke izlazi će svaki dan
zev nedjelje i praznike, stoji na godinu
Austro-Ugarsku 28 K, za Hrvatsku,
roniju i Dalmaciju 24 K.

Telefon Trst-Opatija-Rieka. U sje-
dne riekeke trgovačko-obrtničke komore od-
eno je zatražiti prešno od vlade, da
ode telefonsku svazu između Trsta i
patije, sa priključkom do Rieke, Zagreba,
dimpešte i glavnijih ugarskih središta.

**Sjednica zastupničke kuće car-
eća.** Od predsjedništva zastupničke kuće
revinska vjeća dobili su zastupnici
verni red za sjednicu koja će se odr-
vati dne 14. juna. Na dnevnom redu
Prvo čitanje vladine zakonske osnove,
pimi se donekle mjenja zakon 19. sep-
embra 1898. D. Z. L. br. 176 o dodaciji
političkih dušobrižnika i prvo čitanje
line zakonske osnove i u istu svrhu
lede grčko-istočnih svršenika u Dalmaciji.
Nadalje tri izvještaja željezničkoga odbora
lede neklih lokalnih željeznica. I konačno
evjestaj imnitetnoga odbora tičući se zast-
ra. Tavčari.

Pozdrav iz Amerike. Kastavac jedan
odnik, poznat poštenjak, piše iz Kalfor-
nije prijatelju Kastaveu, zastupniku. Po-
dravlja ga i želi mu od Boga još mnogo
odina života da uzmogao hraniti prava
hrvatskog naroda u Istri. Salje mu hr-
vatski pozdrav također od drugih. Kasta-
vaca Hrvata nalazećih se u Kumboldu-
Arkali u Kaliforniji. Raduje se da se oni
tuki zalutali Kastavci u Kastavčini opet
sebi vrćaju ili holje da su se već vra-
tili. (Razabire to iz „Naše Sloge“ koju i on
drugi i u dalekom svietu toli rado čitaju.
Na pozdrav iz daleke Amerike sidaan
zdrav prijatelju i svim svjestim Hr-
vatom tamo. Uzdržao jih Bog u zdravlju,
vratili se s vremenom sretno u svoju
domovinu, u svoje hrvatske krajeve!

Za skupštinu Družbe. Primamo iz
Dubavnice. Dne 15. o. m. držat će Družba
sv. C. i M. za Istru u Dubavnici svoju
glavnu godišnju skupštinu.

Umoljava se svakoga, koji želi biti
od skupnoga objeda, neka to *bezodolžno*
dopisnicom javi gosp. A. Vasiljeu — Ma-
linski, jer će se samo za prijavljene objed
prediti.

Družna podpora Malčića, koji
ue za poručnika i za kapetane trgovačke
mornarice. Ministarstvo bogostovlja i na-
slave dat će počam sunčanom godinom
1906 napried svake godine tri podpore,
svaka u iznosu od 200 K, i šest podpore
svaka od 100 K, onim mladim, koji
se pripravljaju za izpit poručnika ili za
kapetana trgovačke mornarice, koji sta-
nuju izvan Trsta, koji nemaju dostatnih
predstava i koji polaze tečaj za usposobljenje
kastulika trgovačke mornarice, koji se tečaj
vrši na mudičkoj akademiji u Trstu.

Podpora dieliti će e. kr. najbješničtvu
u Trstu. Najtečaj raspisati će svako go-
dine razvilelajstvo onog tečaja u službenih
listovih Primorja i Dalmacije.

**Pribitrojstvo parobrodarskog dru-
stva „Austrijski Lloyd.“** Bečkim listovom
pisu iz Trsta, da je odlučio novi generalni
ravatelj austrijskog Lloyd a Frinkfurter
temeljiti priustojstvu čitavu unutarnju
upravu družbe, te povlietni red i agen-
ciju u inozemstvu. Danasnji birokratski
stalezi sasvim će se napustiti, a uprava
će biti jednostavnija po uzoru engleskih

i njemačkih parobrodarskih društava. O
sudbini Lloydovog arsenala nije ništa po-
znalo. Znatno će se nadalje pojačati preko-
oceanska pruga, te će se sagraditi novi
veliki parobrodi, koji jure brzinom od 22
milje na sat. Stalno će se uvesti sveta
s južnom Amerikom i južnom Afrikom, a
poboljšati će se služba s istočnom Azijom.
Dalmatijska parobrodarska služba preu-
strajili će se stopljenjem svih ondješnjih
parobrodarskih društava u jedno.

Slika dra. Dinka Vitezića.
Gosp. Petar Jakovljević u Zagrebu, dao
je, izraditi sliku našeg zaslužnog prvaka
istarškog blagopok. dra. Dinka Vitezića.
Slika je u poprsju naravnice veličine a
sasvim uspjeli umjetnički ručni rad u re-
tušu u uljenim bojama. — Preporučujemo
svimrodoljubima, društvima i Čitaonicama
po Istri i Primorju, da ovu sliku našeg
dignog Vitezića nabave, te nebi smjelo
biti rodoljubne kuće i društva u Istri bez
ove slike.

Ove slike u retušu sa okvirom stoje
po 9 i 11 forinti, u uljenim bojama po
30 forinti franko Zagreb, za gotove novce.
Ako se preko jednog društva nabavi deset
slika, dobije to društvo jednu sliku na
dar. Naručbe prima: Petar Jakovljević,
Zagreb, Nadbiskupski trg br. 2.

Osuda trčanskih irredentista.
Vadimo iz „Novoga Lista“ od 1 tek-
mj. : U jučerašnjem broju donieli smo
osudu trčanskih obtuženika u aferi sa
bombama. Čitava jučerašnja bečka štampa
bavi se sa ovom osuđom, priznajući da
se upravo izište svojom blagosti.

Uzrok zašto je to tako izpalo nalazi
se u novim odnošajima među Italijom i
Austrijom, nastalim iza posjeta Golubov-
skog u Veneciji, pak se kaže, da se nije
bujelo udariti Trčane jačim kaznama, da
se irredentistični pokret u Italiji opet ne
uzkomeša. Tvrdi se još, da će ubu-
deće za Talijane u Trstu početi
još bolje prilike, nego li su ih
dosle uživali. Možda će i ovaj put
Slaveni platiti troškove dalekih
ciljeva austrijske politike.

Da se ovo špacijonirano oisnuto ob-
štini, nebi se Austrija iznevjerkla svom
starom sistemu te nebi bilo ništa čudno-
vata!

**Za nevolju saveznici ili Austro-U-
garska i Italija.**

Većina talijanskih listova iz kraljevine
bavi se obširno osnovom admiral Mira-
bella za povećanje talijanske mornarice.
Treba biti sprman ne samo u Sredjo-
zemnom moru nego i u jačniskom —
veli se. Osnova bit će po svoji prilici
primljena, pa će talijanska mornarica uz
trošak od kojih 150 milijuna tranaka biti
godine 1909. dvostruko brojna i jaka.

Dok se to očitno oružanje proti Austriji
nastoji prekriti službenim notama, admiral
Candiani izjavljuje sasvim otvoreno u
„Giornale d'Italia“ da treba za uztek
austrijskom Pulju jednu ratnu luku na
Jadrano. I onako — veli Candiani —
austrijska trgovačka mornarica mnogo je
važnija od talijanske na jadranskom moru.
Trst napreduje po promet u jednu go-
dinu pet puta toliko, koliko Mletici.

Dok talijanski admiral ovažko zagovara
„narodnu obranu“ Jadranskoga mora, tuži
se bečki dopisnik „Stampe“ na raznje-
stavanje austrijskih četa na granici i per-
manentna mobilizacija u očitom je kon-
trastu s prijateljskim izjavama na sa-
stanku u Mletcima. Nije čudo, što u tim
šratskim odnošajima general Pedotti
traži također 200 milijuna za utvrđivanje
granice prema Austriji. Ove vijesti — do-
bro primjećuje „Temp“ — čitaju se u služ-
benim listovima odmah poslije brzijava o
sredačnom sporazumku između Austrije
i Italije i dobrom uspjehu ministarskih
sastanaka.

Biele muhe u Trstu.
Neki dan pojavile se u Trstu u velikoj
množini neke biele muhe, za polovicu
manje od običnih sobnih muha. Najviše
tih muha bilo je sa Rivi, i kod sv. An-
drije, po čemu se zaključuje, da su so-
leće s morske strane.

Trgovački muzej u Zagrebu.
U našoj prestolnici, bielom Zagrebu,
bilo je u subotu 3. t. m. otvoren trgo-
vački muzej. Hrvatski veleobrnici i vele-
posjednici izložili su mnogo svojih zhi-
mljivih proizvoda. Osobito pak je zhi-
mljiva i lijepa etnografska (narodopisna) iz-
ložba.

Razni prinosi:

Za Družbu sv. Cirila i Metoda
pripodala preko naše uprave:
Mate Vodopija, blagajnik podružnice
sv. C. i M. u Račeval poslao nam K 35.81
i to K 26.81 iznosi čisti dobitak od čla-
narine i darova prigodom osnivateljne
skupštine podružnice odbiv vas trošak, a
K 9 darovase sliedeća gg.: Flego J., župnik,
Huin K 2; Miležić J., župeupr., Draguč K 3;
Grozic U., Draguč K 1; Sestan I., krećmar,
Draguč K 2; N. N. K 1.

Ukupno danas . . . . . K 35.81
Na račun ove g. izkazanih 660.09
Svetkupno K 695.90

Djačkomu prip. draštvu u Pazinu
pripodala preko naše uprave:

U Medulinskoj Čitaonici u društvu
pulskih Sokolaša sabralo se na predlog
g. Privrata K 5.

Ukupno danas . . . . . K 5.—
Na račun ove g. izkazanih 124.40
Sveukupno K 129.40

Listnica predudčiva i uprave.

Gosp. piscu: *Ušteljaba riet iđ. Stiglo*
za ovaj broj prekasno; doći će u buduć.
Zivili!
Gosp. V. R. Isto vriedi i za Vas. Da
ste nam zdravo!

Inžinir ŽIVIC preporuča:
svoj prekasni željezni plug sa
čelikama (kalima) za oraše na pe-
lje u krajčama i drvlju za ple-
čove, zastapanje, rovanje itd. koji
se sazi ravan, jednokratvan, lagan
i jeftin. — Svoje dobro poznate
skropilnice proti perenaspori i
svoje nepropustljive vianke prede.
— Dobivaju se također sva-
kratni strojevi za poljođeljstvo i
industriju, posebice pak pumpe
za svaku paraba i cieti
kod trulke:
Živic i drug.
Trst — Trgovinska ul. 2.

POZIV!
na III. redovitu glavnu skupštinu „Bar-
banskog društva za štednju i zajmove“,
koja će se održavati u nedjelju dne 18.
t. mj. na 4 sata poslie podne sa sliedećim
DNEVNIM REDOM:
1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće upravnog odbora.
3. Izvješće nadzorničtva.
4. Puterba računa za g. 1904.
5. Izbor novoga odbora.
6. Inj predlozi.
BARBAN, 4 juniја 1905.
Don Dinko Pindulč,
predsjednik.

Svoji k svojim!
Skladište pokućtva
goričko-solkansko
stolarske zadruge
(prije Anton Gernigov)
TRST
Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra
Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućtvo izraduje se samo u peći iz-
sušenim drvom.
Konkurencija izključena. — Za solidnost
se jamči.
Prodaje se također uz mjes. odplatu.
Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji
Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

J. KOPAC
svijecarna na paru
Gorica — ulica Sv. Antona
Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta-
rešinsvu, p. n. slavnom občinstvu svijece
iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 4.90. Za prijesnost
jamčim s K 2000. Svijece za pogrebe, za božićna drva,
vošteni svilci i mud najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Vinogradari pozor!
Ako želite prištediti 50% zahtjevajte uvijek
SUMPOR
iz sumpornih rudnika Trezza-Albani Romagna.
Ovaj sumpor je od zajamčene siinoće.
Oznake: Zvezda 4vo, Tri zvezde 3vo — Extra 1vo 2vo —
Provjeren 3vo najveća finoća Tulo Chancel. Na vrećama je
otisnuto ime rudnika.
Na požadje to se i otkijite sumpor što vam ga študja u vrećama
bud od jute bud od pamuka sa nadpisom na etiketi: Rimini, Cesena,
Doppio Refilotto Romagna. Primaric Raffneric di Romagna, itd.
jer u njima su samo odpadci sumpora, kupni iz Sicilije od 50, 52 stupanja
u najviše 51, i taj sumpor ne preporučaju poljođelski zavodi jer štatan
za ekotomiju i ošedijba — **Šta je to i ispitajte kod samopranja sumpor**
Trezza-Albani bilo jednostavno bilo kokrenasti do 3% i 5% i uvjerit ćete
se u istovjetnost i čistotu. Na je ovaj sumpor bio svojih obradivajuju taj-
konjugiraju i po tom najbolji što je mogla nova sumporasta industrije
izumiti na korist izmnoženog vinogradara.
Grazindio Chiato — Pula,
zastupnik u Istri sumporah rudnika Trezza-Albani
jedini proizvođač prvih sumpora iz Romagna.

Najbolje osvježujuće pice daju

Maršnerovi pjeneći limunovi bomboni

Najbolji samo sa ovom zaštitnom markom.

ukus malina, citrona, jagoda metice i trešnjah.

Prvo dioničko društvo tvornice orientalskih slatkisha i čokolade

prije
A. MARŠNER,
Kralj. Vinogradi. — Prag.
Ferdinandova ulica.

Visokom kr. zem. vladom proglašena likovitom vodom ručnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalifko-muriatna-litijka kiselica vrlo bogata ugljehom kiselinom
izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glaviti ličnički auctoriteti prepisuju ovu kiselica s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavni organa i grkljan na protiv uložima i reumi, kod želučasnog, plućnog, gripnog i svih drugih katar, protiv hemoroida (čestoj žili), kod boli bubrege, mjehura, kamena, žestera bolesti, srca i natoklihi jetara, žestarvice i mnogih drugih bolesti. Praktično izvrstna i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirane su prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.
Nagrađena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“
ZAGREB, ilica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Stampilje iz kaučuka

izradjuje

knjigotiskara J. Krmpotić i drug.

Via Sissano-Diana u **PULI** Via Sissano-Diana

Preporuča se svim p. n. župnim, občinskim i drugim oblastima i uredima te posujilnicama, gospodarsko-trgovačkim i prosvjetnim društvima, p. n. gg. trgovcima i t. d.

CIENE UMJERENE.

Pošto je ovo poduzeće jedino hrvatsko u Istri i Primorju, nadamo se i molimo za što brojnije cijenjene narudžbe.

Marko Zović, krojački majstor u Pazinu

preporuča

upravo prispjelo moderno sukno za proljeće i ljeto iz tvornice svjetskoga glasa. — Izradba po najnovijem kroju, a cijene umjerene. — Preuzima radnje za velečasno svećenstvo. Gotova odiela vazda na skladištu.

Imade na prodaju šivaće strojeve za krojače, postolare i slične obrtnike iz nagrađjene tvornice. Sastavni dijelovi iz najbolje ocjeli. Jamstvo 8 godina. — Cijene su od K 60— do K 260.—

Tko hoće dugo živjeti

veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj želudac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivo, prevrućom ili prehladnom hranom pokvaryio ili nahladio, nalazi sigurnu pomoć u

Germanovoj životnoj esenciji,

koja se proti beztečnosti, slabosti želuca, podriganju, zgaravici, smučljanju glavobolji, vrtoglavici, grčevima, težkom stolecu, zlatnoj žili najuspješnija upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masne i težkoprobavljive hrane, odstranjuje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo, pri čemu u velike doprinosa i okripi tiela. Izlučuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što neškodli i nakon mnogogodišnje uporabe. Jerbo sastoji se najbiračnijih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ja i najrazmaženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo-pučko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje ličničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuva. — Kod kupovanja neka se naročito zahitjeva „Germanova životna esencija“ iz ljekarna K. Germana u Bjelovaru, pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom dorasto. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa cilim tiskanim naslovom: „Ljekarna K. Germana u Bjelovaru (Hrvatska), kamo se i narudžbe dostavljati imadu. — Cijena boćici jest K 1-40 poštom ne izpod 2 boćice. — Za pakovanje 40 para više, razasiļa se uz pošteće ili unapred poslanje iznosa.

Naslov neka se točno napiše. — Naputci i prospekti badava.

Germanovj esenciju mogu trpećama bovečanstvu najbolje pripraviti, pošto sama se na sebi samomu i na mnogomu župljaninu kojemu bih preporučio bio taj ličk. osvjeđio u izvrstnom djelovanju.

Edmund Medeotti, župnik u Trojstvu, (Hrvatska).
2 potrošene boce Vaše životne esencije vrlo mi dobro činise, s toga mi pošaljite još 6 boćica.
Petar Gradinač, umir. župnik Gradac, Zinzendorfasse.

Ovime vam javljam, da sam mnogo vrsti sredstva upotriebio, ali nijedno nije kao Germanova esencija djelovala.

Moli n, da mi ponovno pošaljite 8 boćica Germanove životne esencije, koju ću svima na želucu bolujućima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo boće ćutinu, nadam se skoromu posvemašnjemu ozdravljenju.

Apollonija Haberi u Semračinu kod Peggana (Stajerska).

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za ranjšu i nutaruju poraba. Osobito odstranjuju trganje i kašanje po kostih, nogoh i rukoh, te izliče svaku glavobolju. One neposlizivo spasonosno djeluju kod bolesti želuca, uhočanju katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospešuju bolju probavu, čiste krv i crieva. Progone velike i male glieste, te sve bolesti od gljstah dolazeće. Djeluju izvrstno proti hrupavosti i promuklosti. Lice sve bolesti jetihal i slezine te kukku i trganje u želuca. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti malarici i malarije. Najbolje je sredstvo protiv marni i maldolozice. Najbolje je sredstvo protiv marni i maldolozice. Najbolje je sredstvo protiv marni i maldolozice. Najbolje je sredstvo protiv marni i maldolozice. Najbolje je sredstvo protiv marni i maldolozice.

Utemeljena god. 1360. **Gradska ljekarna, Zagreb.**
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugar, koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član iste 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog ođbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog ođkaza, iznosa do 400 K uz ođkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz ođkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženi suglasno ustanovio veći ili manji rok za ođkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdana osim julfija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Gilly S. Stefano br. 9. prizemno desno, gdje se dobivaju posebne informacije. **Ravnateljstvo.**